

Аналіз показників доїння корів 1-ї лактації показав, що у тварин з найвищою добовою продуктивністю (1 група - $38,67 \pm 0,95$ кг) разовий надій і кратність доїнь були найбільшими (відповідно $11,32 \pm 0,66$ кг і $3,52 \pm 0,14$) за найменших показників інтервалу між доїннями (6,94 год) й тривалості разового доїння ($7,19 \pm 0,58$).

У тварин з середньою і низькою продуктивністю (1 і 2 групи) за винятком середньодобового і разового надоїв, істотної різниці за тривалістю разового доїння, кратністю доїнь та інтервалом між доїннями не встановлено.

Дещо інші показники відмічаються у корів 2-ї лактації. Як і у тварин 1-ї лактації, у них середній разовий надій був найвищий у високопродуктивній групі, однак і тривалість разового доїння у них була найбільшою. За кратністю доїння між коровами всіх груп істотної різниці не встановлено, хоч відмічається тенденція до її зменшення зі зменшенням продуктивності. Аналогічна тенденція, тільки зворотня, відмічена і щодо середнього інтервалу між доїннями.

Показниками, які характеризують прояв і реалізацію рефлексу молоковіддачі при доїнні корів на різних установках є максимальний разовий удій та середня й максимальна інтенсивність видоювання. Так як робот видоює кожну частку окремо, то і надій та інтенсивність видоювання ми вивчали окремо від кожної частки вимені. У корів першої лактації за максимального разового надою 13,8 кг відмічено найвищий надій з кожної окремої частки. При цьому надої задніх часток вимені були вищими від надоїв передніх часток на 29,4%. У корів з нижчою продуктивністю (2 і 3 групи) максимальний разовий надій нижчий, нижчі і надої окремих часток вимені, а надої задніх часток вищі від надоїв передніх - у другій групі на 24,6% і на 45,6% у третій. Індекс вимені був найвищим у корів 2-ї групи, а найнижчим у корів 3-ї групи. У корів 2-ї лактації відмічена така ж тенденція. Однак індекс вимені був найвищим у високопродуктивній групі і становив 45,9.

Встановлена чітка тенденція до збільшення середньої та максимальної інтенсивності видоювання окремих часток вимені у корів-первісток зі збільшенням їхньої продуктивності. При цьому максимальна інтенсивність видоювання у переважній більшості тварин відмічалась на 1-2-й хвилині доїння, що вказує на повноцінний прояв і реалізацію рефлексу молоковіддачі при доїнні роботом. Також встановлена тенденція до збільшення інтенсивності видоювання задніх часток порівняно з передніми. Величина ручного додоювання корів обох лактацій усіх груп не перевищувала 5-10 мл з кожної окремої частки вимені.

Таким чином, характер прояву і реалізації рефлексу молоковіддачі при доїнні корів роботизованою системою відповідає фізіологічним основам машинного доїння. Індекс вимені за видоювання роботом окремих його часток не відіграє такої важливої ролі, як при застосуванні традиційних систем доїння.

У високопродуктивних корів першої лактації кратність доїння за добу більша, ніж у низькопродуктивних, а тривалість міждоїльного проміжку менша. У корів другої лактації істотної різниці за цими показниками не встановлено.

УДК 636.1.082:631.15

ЛІСКОВИЧ В.А., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КОНЯРСТВА В УКРАЇНІ

Безсистемне реформування агропромислового комплексу України стало однією з основних причин різкого скорочення поголів'я всіх видів худоби. Знизилися показники відтворення поголів'я, продуктивність тварин. Усі ці негативні процеси не обійшли й галузь конярства. Реалізація коней усіх напрямів продуктивності різко знизилася, збитковість виробництва стала звичайним явищем.

Метою дослідження було вивчення динаміки чисельності поголів'я та проаналізувати основні чинники, що зумовлюють занепад галузі.

Матеріалом для досліджень були дані досліджень галузі конярства України. У статистичних розрахунках врахований весь кінський масив країни в динаміці, а також племінний склад усіх районованих порід.

Проведено аналіз основних чинників, що обумовлюють занепад галузі, визначені стратегічні цілі її подальшого розвитку.

Поголів'я коней в Україні протягом останніх 6-х років скоротилось майже на 178,2 тис. голів. Якщо на початок 2006 року коней було 554,8 тис. голів, то у 2013 році їх налічувалось всього 376,6 тис. голів. Зниження поголів'я коней за цей період відбувалося як в сільськогосподарських підприємствах (на 65,6 тисячі голів), так і в господарствах населення (на 112,6 тисячі голів).

Кінні заводи, в яких зосереджено найбільш цінний генофонд племінних коней, несуть великі збитки від ведення галузі конярства. Поголів'я коней щорічно зменшується. На 01.01.2013 року поголів'я племінних коней становило 4200 голів, що на 3050 голів менше від 2006 року.

Продаж коней здійснюється переважно за прямими зв'язками або через посередників за цінами, які переважно не гарантують окупність витрат. У таких умовах значно втрачають рейтинг коні вітчизняної селекції.

Головними причинами такої негативної тенденції є різке зниження попиту на племінну продукцію конярства, висока собівартість вирощування молодняку коней, це призвело до зниження комерційного інтересу як покупців племінних коней, так і інвесторів.

Спад діяльності головних іподромів України, відсутність регіональних іподромів не дозволяють повністю випробовувати племінний молодняк призових порід, що, в свою чергу, зумовлює скорочення поголів'я.

Збереження поголів'я тварин можливе лише за умови державних дотацій на його утримання та заборони знищення цінного вітчизняного генофонду.

Стратегічними цілями розвитку галузі конярства на період до 2020 року визначені наступні: збільшення якісного поголів'я племінних коней заводських та локальних порід; підвищення рівня племінного обліку шляхом запровадження інформаційних технологій, обов'язкова генетична експертиза усіх племінних коней, ідентифікація та паспортизація усього поголів'я коней; визначення генофондного ядра, що підлягає збереженню та особливому племінному контролю; вірогідна оцінка генетичного потенціалу коней шляхом запровадження планових випробувань ремонтного молодняку; контроль стану кормової бази, аналіз кормових ресурсів, розробка інноваційних видів кормів; запровадження заходів популяризації вітчизняної продукції кіннозаводства: виводок-експертиз, виставок та аукціонів, регіональних кінноспортивних змагань тощо; розвиток дозвільно-оздоровчого конярства: кінний туризм, дитячий кінний спорт, кінні пробіги, іпотерапія, кумисовиробництво та інших перспективних сфер коневикористання; залучення Федерації кінного спорту України та кінноспортивних організацій до менеджменту вітчизняної продукції кіннозаводства.

УДК 636.2.612.637.123.05

ПАЦЕЛЯ О.А., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАЛЕЖНІСТЬ ЯКОСТІ МОЛОЗИВА ВІД ІНТЕНСИВНОСТІ ЙОГО ВИВЕДЕННЯ ІЗ ВИМЕНІ

За літературними даними, молозиво - це секрет молочної залози, який утворюється на передодні пологів корів і в перші 5-7 днів лактації. Від молока молозиво відрізняється високим вмістом мінералів (натрій; залізо; хлориди), вітамінів (А; В₂) та білків. Серед білків молозива важливу роль відіграють імуноглобуліни, які безпосередньо всмоктуються в кишково-шлунковому тракту новонароджених телят, забезпечуючи колостральний імунітет.

Невчасність видоювання і випоювання теляті першого молозива негативно впливає на стан здоров'я приплоду, оскільки має нижчу якість від молозива, яке отримане зразу після пологів.

Період зміни якості молозива від моменту отелення у корів різний, переконливих даних щодо цього питання в літературних джерелах нами не знайдено.

Тваринники сільськогосподарських підприємств зацікавлені мати корів, здатних тривалий час після отелу забезпечувати неспецифічну резистентність організму новонароджених, які дають які-